

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 469 | כ"ה שבט תשס"ט | 19.2.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מחקר; 55% מתלמידי כיתות ח' ו-70% מתלמידי כיתות י"א מעתיקים במבחנים

ביצעו הפרות משמעת קלות בביה"ס. 50% מתלמידי כיתות ח' ו-60% מתלמידי כיתות י"א דיווחו כי הרימו קול על מורה. נתון חמור אף יותר הוא, שכ-20% מהתלמידים בחטיבות הביניים ובתיכונים דיווחו כי קיללו מורה. רק 30% מהתלמידים דיווחו כי הם נותנים אמון במורים. במחקר גם נמצא, כי מרבית התלמידים נטלו חלק בהתנהגות ונדלית קלה או חמורה בביה"ס. 64% מתלמידים בכיתות ח' ו-76% מתלמידי כיתות י"א דיווחו כי קשקשו על רכוש ביה"ס. 35% מתלמידי כיתות ח' ו-42% מתלמידי כיתות י"א אף דיווחו כי נטלו חלק פעיל בהשחתה של רכוש ביה"ס. 65% מהתלמידים דיווחו כי השליכו ניירות טיוטה על רצפת הכיתה. לדברי מייזלס, השלכת פסולת בכיתה מתקבלת במערכת החינוך בישראל בסלחנות. לעומת זאת, במדינות המערב רואים במעשה זה הפרת משמעת חמורה. נתון חמור נוסף שנמצא במחקר, הוא על אחוז ההשתמטות משיעורים; 48% מתלמידי כיתות ח' ו-79% מתלמידי כיתות י"א דיווחו כי הם נעדרים במכוון משיעורים. כמו כן, 85% מתלמידי כיתות ח' ו-87% מתלמידי כיתות י"א דיווחו כי הם נוהגים להעתיק את שיעורי הבית. (המשך בעמ' 2)

55% מהתלמידים בכיתות ח' ו-70% מהתלמידים בכיתות י"א, מדווחים כי הם מעתיקים במבחנים. כך נמצא במחקר, שהוצג ביום עיון שערך השבוע מכון מופ"ת. את המחקר ערכו דיקנית הפקולטה לחינוך באוניברסיטת חיפה, פרופ' עופרה מייזלס, וד"ר מירי שרף. במחקר השתתפו 3,500 תלמידים מכיתות ח' ו"א, שהיוו מדגם מייצג לתלמידי החינוך העל יסודי במגזר היהודי בישראל. המחקר, שכלל ראיונות עם בני הנוער, מציג נתונים חמורים על התנהגות תלמידי חטיבות הביניים והתיכונים. לדברי מייזלס, למרות שהמחקר נערך לפני כארבע שנים, ממצאיו רלוונטיים גם כיום. 53% מהתלמידים שהשתתפו במחקר דיווחו, כי בכיתותיהם יש רעש ומהומה לעתים תכופות. 50% מהתלמידים ציינו כי הם משתעממים לעתים קרובות בשיעורים. רק 29% מתלמידי כיתות ח' ו-13% מתלמידי כיתות י"א דיווחו, כי בבת"ס שלהם יש כללי התנהגות ברורים. לדברי מייזלס, מנתונים אלו ניתן להסיק, כי תלמידי בתיה"ס העל יסודיים חווים את ביה"ס כמסגרת כאוטית - לא מאורגנת, ומשעממת. נתונים נוספים שנמצאו במחקר; כ-64% מהתלמידים דיווחו כי

אירועי פוגענות מינית בחטיבה העליונה; הנסתר רב מהגלוי

אינם יודעים לזהות כפוגענות מינית התנהגויות מסוימות. לטענתה, במצבים שאותם המתבגרים מזהים כמסוכנים פיזית אצל חברים, כמו הפרעות אכילה ואובדניות, הם דווקא מדווחים למורים, ליועצים או למבוגר משמעותי אחר. לעומת זאת, פוגענות מינית, כמו ניצול מיני, נתפסת בעיני המתבגרים לעתים כחלק ממערכת יחסים זוגית. לדברי סגל, מתבגרים רבים סבורים בטעות, כי התנהגות פוגענית מעין זו היא עניינם הפרטי של בני הזוג, והם אינם יכולים להתערב או לדווח עליה. לדבריה, מבדיקת הדיווחים עולה, כי בכל חטיבת גיל קיימות התנהגויות של פוגענות מינית אופייניות. בגילאי הגן מרבית הדיווחים הם על חשד לפוגענות מינית של מבוגר בילד. חשד כזה עולה בדרך כלל בשל התנהגות מינית חריגה של הילד, שאינה מתאימה לגילו. בביה"ס היסודי, חלק ניכר מהדיווחים הם על התנהגויות שבעבר נתפסו כמעשה שובבות, כמו הורדת מכנסיים לחבר או משיכה בתחתונים. לדברי סגל, כיום המורים אינם מוכנים לעבור בשתיקה על התנהגויות כאלו, ומגדירים אותן כפוגענות מינית. בחטיבות הביניים, הדיווחים הם בעיקר על התנהגויות מיניות שאינן מתאימות לגיל התלמיד, ומעוררות חשד לניצול מיני. בתיכונים, כאמור, מספר הדיווחים קטן מאוד, כך שלא ניתן לאפיין התנהגויות טיפוסיות של פוגענות מינית.

השבוע צוין במערכת החינוך "שבוע המאבק באלימות מינית". לקראת השבוע, פרסם השירות הפסיכולוגי ייעוצי במשה"ח נתונים על מספר הפניות להיוועצות למדריכי היחידה למניעת התעללות מינית בתשס"ח. מהנתונים עולה, כי מתוך 759 פניות להיוועצות בחשד לפוגענות מינית, התייחסו 76 לתלמידים בגילאי הגן, 548 - לתלמידים בחינוך היסודי, 198 - לתלמידים בחטיבת הביניים, ורק 44 - לתלמידים מהחטיבה העליונה. יש להדגיש, כי מדובר בנתונים על דיווחים בלבד. אין הנתונים מצביעים על ההיקף האמיתי של תופעת הפוגענות המינית, שאלה נחשפים תלמידים. בשירות הפסיכולוגי ייעוצי מעריכים, כי חלק ניכר מהאירועים אינו נחשף. בראיון לקו לחינוך, מעלה מנהלת היחידה למניעת התעללות מינית במשה"ח, הילה סגל, מספר סיבות אפשריות לכך שמספר הדיווחים על פוגענות מינית בחטיבה העליונה כה נמוך. לדבריה, בגיל ההתבגרות מגלים המתבגרים סגירות רבה כלפי מבוגרים. מי שיועד באמת מה קורה, הם רק החברים מקבוצת הגיל. עם זאת טוענת סגל, כי בניגוד לדעה הרווחת בציבור, המתבגרים מצביעים בדרך כלל על מורה כעל דמות בוגרת, שהם היו בוחרים להיוועץ איתה. לדבריה, סיבה אפשרית נוספת למיעוט הפניות היא, שהמתבגרים

מחקר; 55% מתלמידי כיתות ח' ו-70% מתלמידי כיתות י"א מעתיקים במבחנים

(המשך מעמ' ראשון)

ובדיקת השיעורים נעשית באופן המאפשר העתקה ורמאות. מייזלס הדגישה, כי לא נמצאו במחקר הבדלים משמעותיים בהתנהגותם של תלמידים מרקע שונה. כך, למשל, לא נמצאו הבדלים משמעותיים בהתנהגות בין תלמידים מהמגזר הממלכתי לתלמידים מהמגזר הממלכתי-דתי, בין בנים לבנות, ובין תלמידים ממשפחות ממעמד חברתי-כלכלי גבוה לתלמידים ממשפחות ממעמד חברתי-כלכלי נמוך. לטענת מייזלס, עובדות אלו מצביעות על כך ש"כור ההיתוך הישראלי הצליח", אבל בצורה שלילית. עם זאת, במחקר נמצאו הבדלים ניכרים בהתנהגות תלמידים מבתי"ס שונים ואפילו בהתנהגות תלמידים מכיתות שונות באותו בתי"ס. לדבריה, ממצא זה מלמד, כי הכוונה נכונה מצד המנהלים והמורים, עשויה לעודד התנהגות נכונה של התלמידים.

לדברי מייזלס, התנהגותם של התלמידים נובעת מערכים סמויים של החברה הישראלית, שהם מפנימים בבית ובביה"ס. לדבריה, המטרות המוצהרות של מתן שיעורי הבית הן; שינון ותרגול החומר הנלמד והכנה לשיעור הבא. אולם, לטענתה, המטרה הסמויה היא אימון הילדים להפגמת הערכים; "כיצד לא לציית לסמכות ולא להיתפס", "כיצד לרמות מבלי להיחשב כשקרן", "כיצד לעקוף את החוק והנהל מבלי להיתפס". לדבריה, בחברה הישראלית מעריכים התנהגות כזאת כפקחות. להורים יש אסטרטגיה, לא בהכרח מודעת, לחנך את הילד כך ש"יידע להסתדר".

לטענת מייזלס, האימון להפגמת ערכים אלה נעשה באמצעות מתן שיעורי בית, שהילד מתקשה להכין בעצמו. הילד פונה לסיוע ההורים או מעתיק מהאינטרנט את התשובות. לדבריה, במרבית הבתים גם אין אכיפה של כללים להכנת השיעורים. ההורה יוצא מידי חובה בכך שהוא שואל את הילד אם הכין שיעורים, והילד עונה בחיוב. ההורה יודע שהתשובה אינה נכונה, אך מתעלם מכך. לטענתה, מורים רבים נותנים שיעורי בית בידיעה ברורה שלא יעשו.

משה"ח; כל שעות הלימוד שהובטחו לארגון המורים הוחזרו למערכת החינוך

בכתבה שהתפרסמה בשבוע שעבר בעיתון קו לחינוך, הוצגה טענתו של יו"ר הנהלת התאגדות המנהלים, אריה לוקר, שעל פיה כמחצית משעות הלימוד, שהבטיח משה"ח להחזיר למערכת החינוך, לא הוחזרו עדיין. תגובת משה"ח, שהתקבלה לאחר מועד סגירת העיתון, דוחה את טענותיו של לוקר. במשה"ח טוענים, כי כל 18,500 השעות, שתוקצבו בכ-100 מיליון ש"ח, חולקו במערכת החינוך כבר בשנת הלימודים הנוכחית. עם זאת במשרד מדגישים, כי בית הדין הארצי לענייני עבודה דחה את טענת ארגון המורים, שהשעות צריכות להינתן למערכת החינוך העל יסודית בלבד. בית הדין קבע, כי הסמכות לחלוקת השעות נמצאת בידי משה"ח.

פירוט השעות שחולקו הועבר ממש"ח לקו לחינוך. הפירוט הוא; 10,000 שעות לחטיבה העליונה, 1,000 שעות להוראת מחוננים בחינוך היסודי, 1,000 שעות להוראת מחוננים בחטיבת הביניים, 1,500 שעות להוראת אזרחות בחטיבת הביניים, 400 שעות ללימודי של"ח, 500 שעות לחיזוק מגמות טכנולוגיה בפריפריה, 600 שעות לחינוך תעבורתי, 1,200 שעות לחטיבת הביניים, ו-500 שעות לתקצוב חוק לימוד חובה.

החטיבה ללימודי תעודה

מרתית

כל כך הרבה אפשרויות... במכללה האקדמית כנרת

- מינהל עסקים וניהול כללי**
פתיחה: פברואר 2009
- חשבי שכר בכיר**
בפיקוח לשכת רואי החשבון
ת.פתיחה: 17.2.09
- שפת גוף ותקשורת בין אישית**
ת.פתיחה: 17.2.09
- בניה ועיצוב אתרים**
ת.פתיחה: פברואר 2009
- מטפלות סוג 1 עם ציוני מגן**
בפיקוח משרד התמ"ת
ת.פתיחה: 8.2.09
- הכשרת גרפולוגים**
ת.פתיחה: פברואר 2009
- ניהול רכש וקניינות**
ת.פתיחה: מרץ 2009

מסלולי לימוד נוספים במכללה האקדמית כנרת:
 < B.Se. בהנדסה: מערכות מידע, חשמל ואלקטרוניקה, איכות ואמינות > B.A. בתקשורת: עיתונאות, פרסום, טלוויזיה וקולנוע < B.A. בלימודי תיירות ומלונאות > B.A. של בר אילן בלימודי א"י, קרימינולוגיה, פסיכולוגיה ועוד < B.A. לאנשים עובדים > מכינות קדם-אקדמיות ומכינות לבני 30+ > מכינות לבגרות < ביה"ס להנדסאים

המכללה האקדמית כנרת
בעמק הירדן (ע"ר)

04-6653750, 1-800-20-90-20

כנרת אישי: מימון שכר לימוד ומלגות קיום < אקדמיה על שפת הכנרת > סגל אקדמי מובחר < יחס אישי > קמפוס חודש < מעונות בקיבוצים > מרכז כפיקודן לחיילים משוחררים < www.kinneret.ac.il

שיעורי הבית - האם הנזק שהם גורמים רב מהתועלת?

יותר בחטיבות הביניים ובתיכונים. בסקר נשאלו התלמידים גם "האם לדעתם שיעורי הבית מיותרים?". רק כשליש מהתלמידים ענו לשאלה זו בחיוב. מרבית התלמידים סברו, כי אם יתבטלו שיעורי הבית הלמידה תיפגע, והם ישכחו את חומר הלימוד.

סיט מתמשך עבור המשפחה

הפסיכולוג החינוכי דור הררי, ממכללת סמינר הקיבוצים ומכון אדלר, טען ביום העיון כי "שיעורי הבית הם סיט מתמשך עבור המשפחה". לדבריו, אין זה סוד שההורים, במיוחד בישראל, משקיעים המון זמן בשיעורי הבית של ילדיהם. מעורבות ההורית כוללת דרבון, ניהול זמן, סיוע, ובמקרים לא מעטים גם את הכנת השיעורים במקום הילד.

לטענתו, המשפחה משלמת מחיר כבד בגלל שיעורי הבית. אחת הסיבות לכך היא, שחלק ניכר מהזמן המועט, שיש כיום להורה עם הילד, מתבזבז על הכנת שיעורי הבית. הדבר מעביר לילד את המסר כי הישגים הם הדבר החשוב ביותר. לא נשאר זמן לתקשורת בין ההורה והילד, ולהעברת ערכים כמו התחשבות בזולת.

כמו כן, נוצרת לטענתו, במשפחה התניה מעוותת, הפוגעת בתרבות הפנאי. על פי התניה זו על הילד להכין קודם כל את שיעורי הבית - ורק אחר כך הוא רשאי לעשות דברים אחרים. לטענת הררי, בדרך זו מקודשים מגיל צעיר ערכי העבודה על חשבון דברים חשובים לא פחות, כמו פעילות פנאי.

לטענתו, באמצעות שיעורי הבית גם משיג הילד שורה של פטורים ממטלות משפחתיות חשובות.

בעיה נוספת שהעלה הררי, היא שמעורבותם של הורים רבים בהכנת שיעורי הבית נעשית כחלק מ"תיקון הורי" - הזדמנות של ההורים לחוות דרך ילדם חוויה של למידה מוצלחת, שלא הייתה להם בילדותם. לטענת הררי, התיקון ההורי הוא מכשלה, מכיוון שהוא ממקד את ההורה בצרכיו ולא בצרכיו של הילד. כמו כן, פוגע הסיוע של ההורה בתחושות העצמאות והאחריות של הילד. ההורה אמור לספק לילד אקלים תומך למידה, אבל לא ללמוד במקומו.

מודל אלטרנטיבי לשיעורי הבית

ראש המגמה לטכנולוגיות מתקדמות בחינוך באוניברסיטת חיפה, ד"ר דני בן צבי, הציע ביום העיון מודל אלטרנטיבי לשיעורי הבית - עבודות חקר מתמשכות, העושות שימוש בטכנולוגיות חדישות.

בן צבי ממליץ למורים להקצות להכנת שיעורי הבית מועדים ארוכים - לפחות שבועות ועד חצי שנה. לדבריו, שיעורי הבית גם צריכים לזמן למידה רב תחומית משמעותית ולמידת עמיתים. בן צבי מכנה את המודל הרצוי לשיעורי הבית "מעגל הרביזיה". המודל כולל; ביצוע מטלה, קבלת משוב לביצוע מהמורה ומהעמיתים, תיקון ושיפור. לדבריו את מעגל הרביזיה צריך כל תלמיד להשלים לפחות פעמיים עד לסיום המטלה.

לטענתו, באמצעות מודל זה לומדים התלמידים ערכים חשובים, למשל שהלמידה יכולה להשתפר כל הזמן, ושניתן ללמוד מעמיתים. כמו כן, ממליץ בן צבי לתת לתלמידים מטלות, שבהכנתן הם נדרשים לעשות שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת.

"מה לשיעורים ולבית? - בדק לשיעורי הבית", היה נושא של יום עיון, שערך השבוע מכון מופ"ת.

את היום העיון פתחה מנהלת האגף לחינוך יסודי במשרד החינוך, שרה רויטר. לטענתה, המורים לא תמיד שוקלים האם שיעורי הבית שהם נותנים נחוצים באמת, והאם רמתם מותאמת לתלמידים. רויטר גם העלתה את בעיית ה"שותפות" הגדולה מידי של ההורים בהכנת שיעורי הבית. מנהלת האגף לחינוך יסודי גם ציינה, כי לבתי"ס רבים אין מדיניות ברורה לגבי שיעורי הבית. לדבריה, כל ב"ס חייב לקבוע מדיניות בנושא זה, ולידע עליה את המורים, התלמידים וההורים.

לא נמצא קשר בין הכנת שיעורי הבית וההישגים

אין כל עדות מחקרית, המצביעה על קשר בין שיעורי הבית ושיפור ההישגים בלימודים של תלמידי החינוך היסודי. כך טען ביום העיון הפסיכולוג החינוכי, ד"ר אליעזר יריב, מהמכללה האקדמית לחינוך גורדון בחיפה. לטענתו, המורים סבורים כי שיעורי הבית מסייעים לשינון ותרגול של חומר הלימוד, אולם למעשה הם משעממים ומתישים את התלמידים, ואף מחייבים הורים רבים להעסיק מורה פרטי. יריב טען, כי בשיעורי הבית משקיעים התלמידים והוריהם תשומות עצומות של זמן וכסף; כשעה ביום לכל תלמיד, ושיעורים פרטיים, שעלותם הכוללת נאמדת בכ-100-150 מיליון ש"ח בשנה. לדבריו, למרות שמדובר בתשומות גדולות, רק מחקרים מעטים בדקו האם יש בכלל תועלת בשיעורי הבית. יריב הציג מחקר שמצא, כי הישגיהם של תלמידים בחינוך היסודי, שהקדישו להכנת שיעורים 30 דקות ביום, היו שווים להישגי תלמידים שלא הכינו שיעורים כלל. במחקר גם נמצא, כי הישגיהם של תלמידים בחינוך היסודי, שהקדישו 45 דקות ביום להכנת שיעורים, היו נמוכים מהישגיהם של תלמידים שהקדישו למטרה זו 30 דקות, או לא הקדישו לה כלל זמן.

במחקר גם לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין הישגי התלמידים בחטיבות הביניים, שהכינו שיעורי בית, ובין הישגי התלמידים שלא הכינו שיעורי בית. רק בתיכונים נמצא, כי הישגיהם של התלמידים, שהכינו שיעורי בית, היו גבוהים במידה משמעותית מהישגי התלמידים שלא הכינו אותם.

התלמידים סבורים ששיעורי הבית נחוצים

יריב תיאר ממצאי סקר בנושא "מאפייני הכנת שיעורי הבית", שערך סטודנטים שלו בקרב 77 תלמידים. מרבית התלמידים ציינו, כי הם מקפידים להכין שיעורי בית רק במקצועות חשובים ומעניינים, כמו מתמטיקה ואנגלית. המניע העיקרי להכנת השיעורים היה הפחד של התלמידים מפני העונש, שיקבלו אם לא יעשו זאת. לדברי יריב, מהסקר עולה כי בבתי"ס רבים קיימת "בירוקרטיה" שלמה של תקנות ענישה על אי-הכנת שיעורי הבית. את המטלות בשיעורי הבית הגדירו התלמידים כמשעממות בדרך כלל. לטענתו, המטלות מעניינות רק כשמדובר בחומר לימודים חדש או בעבודה קבוצתית. לשאלה, "האם המורים בודקים את שיעורי הבית?", ענו מרבית התלמידים בחיוב. מרבית התלמידים גם ציינו, כי מורים שאינם בודקים את שיעורי הבית, מורידים את המוטיבציה שלהם להכין אותם. עוד נמצא בסקר, כי הסיוע של ההורים בהכנת שיעורי הבית שכיח בביה"ס היסודי, ונדיר הרבה

ההוראה בעתיד תתמקד בתהליכים ולא בתוצרים

במאמר, המתפרסם בפורטל מס"ע, נאספו עמדות של מומחי חינוך מרחבי העולם בנושא המאפיינים שיידרשו מהמורה בעתיד

החינונית ביותר למורה טוב בעתיד תהיה אמפטיה. "אין כוונתי ליחס חם ומפנק, אלא ליכולת ולנטייה להעמיד את עצמך בנעלי הלומד, לראות את הנושא מנקודת מבטו, ולהבין את האתגרים הקוגניטיביים והרגשיים שהוא עומד לפניו", מסביר פרקינס.

מקור נוסף המוצג במאמר, הוא מסמך שגיבש פאנל מומחים של ה-OFSTED - רשות הפיקוח וההערכה הפדגוגית הבריטית. על פי המסמך, ההוראה בעתיד צריכה להיות מותאמת לתלמידים ברמות שונות ולא לממוצע הכיתתי, כפי שנהוג כיום. לדעת מומחי החינוך הבריטיים, הדרישה הבסיסית מהמורה בעתיד תהיה להעביר לתלמידים את החומר בצורה מאתגרת ומרתקת. כבר כיום באה לידי ביטוי דרישה זו בהנחיות למורים של ה-OFSTED.

מומחי חינוך אחרים סבורים, כי המורה בעתיד יידרש, הרבה יותר מאשר כיום, לעבוד בעבודת צוות, תוך שותפות עם עמיתים מביה"ס, כחלק מלמידה ארגונית מתמדת. לדעתם, ההוראה בעתיד תהיה תהליך קבוצתי של העצמה, גיבוי וסיוע הדדי. מסיבה זו, יש להכשיר את פרחי ההוראה לעבודה בצוות כבר מתחילת לימודי ההוראה, ולא רק מלימודי התואר השני, כמו שנעשה כיום. לדעת המומחים, בעתיד המורה יפעל בביה"ס כחלק מקבוצת עניין וחקר.

מקורות אחרים מתמקדים בהשפעת הטכנולוגיה על המיומנויות שיידרשו מהמורה בעתיד. על פי מקורות אלו, עידן המידע והאינטרנט, שיתעצם בעשור הבא, יחייב את המורה לדעת לפתח חומרי למידה מתוקשבים, ולא רק לסגל את עצמו להוראה משמעותית באמצעות מחשבים. כתובת המאמר המלא;

<http://portal.macam.ac.il/DbImage.aspx?image=file&id=2264>

מה יהיו מאפייני המורה בעתיד? לשאלה זו מנסה לענות מאמר, המתפרסם בפורטל מס"ע - מופ"ת סובב עולם, של מכון מופ"ת. שם המאמר הוא "שאלתא במאגרי מידע אקדמאיים; מאפיינים של המורה העתידי". מחברי המאמר, עמי סלנט ואירינה דייצ'מן, הריצו שאלתא, בנושא ה"מאפיינים של המורה העתידי", במאגרי המידע האקדמיים המתוקשבים שעוסקים בחינוך ובמנוע החיפוש Google scholar.

בתשובה לשאלתא, התקבלו עשרות מאמרים, מחקרים וניירות עמדה אקדמיים, המתארים את דמותו הרצויה של המורה בעתיד, שמוצגים במאמר. יש לציין, כי המכנה המשותף בין המקורות השונים הוא רחב. מתברר, כי מרבית מומחי החינוך ברחבי העולם סבורים, כי הדגש במערכות החינוך בעתיד יעבור מהוראת תכנים להוראת מיומנויות. על פי חלק ניכר מהמקורות, המורה בעתיד יידרש להיות בעל רפרטואר מגוון של דרכי הוראה ושיטות פדגוגיות, הרבה יותר מאשר כיום. כמו כן, המורה בעתיד יידרש לחזק אצל התלמידים מיומנויות, כמו הבנה, עבודות חקר וניהול פרויקטים, בניגוד למציאות כיום, כשהמורה נדרש בראש ובראשונה להעביר תכנים, ולהספיק ללמד את כל חומר הלימוד. על פי מקורות אלו, ההוראה בעתיד תתמקד בתהליכים ולא בתוצרים. תפקידו של המורה יהיה להכשיר את הילד להיות חושב עצמאי.

אחד מהמקורות המובאים במאמר נכתב על ידי הוגה ידוע בתחום החינוך, פרופסור דיוויד פרקינס, המשמש כחוקר בביה"ס לחינוך של אוניברסיטת הרווארד. פרקינס סבור, כי ההוראה בעתיד תתמקד בעיקר בלמידה מבוססת בעיות. הוראה כזו תפעיל את הלומדים בלמידה שיתופית, שבמסגרתה תלמידים יחידים יחפשו את המידע הדרוש להם, וילמדו זה את זה את החומר. לדעת פרקינס, התכונה

מיני ישראל בלטרון!

פארק הדגמים הגדול מסוגו בעולם,
מזמין אתכם לחוויה משפחתית בלתי נשכחת המתאימה לכל גיל.

מה בפארק:

- 360 דגמים של האתרים היפים והמרגשים בנופי ארצנו הפזורים על פני שטח עצום של 35,000 מ"ר במרחבי עמק איילון
- הגן הבוטני הגדול מסוגו בישראל ובו מיצג של 20,000 צמחים ננסיים
- 30,000 דמויות אנושיות
- המיצג דינמי ומשלב בתוכו קול ותנועה
- תאורת לילה מרהיבה
- מסעדת שבעת המינים, קפיטריה ומסעדת שקשוקה (פתוחה רק בשבתות ובחגים)
- סדנאות יצירה והפעלות בשבתות וחגים
- לילות קיץ - בערבי שישי, שירה בציבור, ריקודי שנות ה-60 ומופע של אומן אורח
- בפארק ניתן לקיים ימי כיף, גיבוש עובדים ואירועים פרטיים

הזמנת כרטיסים באמצעות הפורטל האירגוני 08-9130010

פקס: 08-9214122 www.minisrael.co.il

שעות פתיחה:

נובמבר-מרץ 10:00-18:00 אפריל 10:00-19:00 מאי 10:00-20:00 יוני 10:00-20:00
יולי-אוגוסט 10:00-22:00 ספטמבר 10:00-20:00 אוקטובר 10:00-20:00

גדול! כמה שזה קטן

לדברי מנהלת ביה"ס, תמי בן נביא, מטרת הפרויקט היא להעניק לכל תלמיד יוצר מתחם, שבו יברר מהו חופש, ייצור וייצוק תוכן אישי. בהמשך יפתח לפרויקט "לוח בלוג" באינטרנט, שבו יספרו התלמידים על עבודותיהם. בבלוג גם יתנהל שיח בין היוצרים הצעירים למנחת כיתת האומן.

■ התלמידות עיצבו יצירת פסיפס המעטרת את ביה"ס – תלמידות שכבה ו' בביה"ס הממלכתי-דתי משואת נריה במודיעין, עסקו במשך מספר חודשים בפרויקט יצירה אישי וקבוצתי, שבמסגרתו הכינו יצירת פסיפס. היצירה, המעטרת כעת את הקיר הקדמי של ביה"ס, כוללת שלט ובו סמל ביה"ס, שמסביבו אריחי פסיפס. האריחים מתארים סמלים יהודיים, כמו המנורה, רימון, יונה עם ענף זית ואשכול ענבים. את הפרויקט הנחתה האומנית איריס פלס. הפרויקט נוצר במסגרת יישום חזון ביה"ס, המבקש להעניק לתלמידים הזדמנות להשקיע בעשייה, שתטביע חותם בביה"ס. העשייה המשותפת גם מעודדת עבודת צוות ו"גאוות יחידה".

סיום הפרויקט צוין באירוע שבו השתתפו הורי התלמידות. באירוע הסבירה מנחת הפרויקט להורים עליו, וסיפרה כיצד התלמידות תרמו לו ונתרמו ממנו.

■ תלמידי מגמת הפיזיקה זכו בביקור במרכז נאס"א – משלחת של תלמידים ממגמת הפיזיקה והחלל בתיכון ליהמן בדימונה, השתתפה החודש בביקור במרכז סוכנות החלל האמריקנית, נאס"א, בפלורידה. הביקור נערך בעקבות זכייתם של התלמידים לפני כשנה בתחרות החלל על שם אילן רמון, שערך מכון וייצמן למדע ברחובות, ובעקבות זכייתם בתחרות בינלאומית בנושא החלל, שנערכה בחופשת הקיץ בתורכיה.

במשלחת השתתפו 22 תלמידים ושני הורים מלווים. משתתפי המשלחת עברו מיונים והכנה לביקור, שכללו השתלמות קיץ מיוחדת באוניברסיטת בן גוריון, במרכז האסטרונומי על שם אילן רמון ובבית יציב בבאר שבע.

■ מרכז להוראת השואה נפתח בביה"ס – בבי"ס מקיף ח' בראשון לציון נערך החודש טקס הפתיחה של המרכז להוראת השואה. המרכז הוא מיזם חינוכי, שמטרתו היא לשמר את זיכרון השואה בקרב הדור הצעיר. במרכז מוצגים פרטי אומנות שתרמו ניצולי שואה. כמו כן מוצגים במרכז חפצים אותנטיים, הממחישים את חייהם של יהודי אירופה לפני מלחמת העולם השנייה ובמהלכה. את החפצים תרמו קרובי משפחה של צוות ביה"ס ושל התלמידים. בפעילויות החינוכיות שיערכו במרכז, ישולבו תחומי דעת, כמו היסטוריה, ספרות ואומנות, באמצעות טקסטים, מיצגים, סרטים ומצגות. מביה"ס נמסר, כי המרכז יישמש גם לאירוח מפגשים בין התלמידים לבין ניצולי שואה ויוצרים העוסקים בשואה. עוד נמסר, כי המרכז יישמש בתחילה את תלמידי ביה"ס, ובהמשך – את כל תלמידי העיר.

בטקס פתיחת המרכז השתתפו שרת החינוך, יולי תמיר, ראש עיריית ראשון לציון, דוב צור, מנהלת מחוז מרכז, סולי נתן, מפקח ביה"ס, זמיר ברנשטיין, ונציגים ממוזיאון יד ושם.

מנהלת ביה"ס, נטע זלינגר, אמרה בטקס: "יש לי חלום ובו תלמידי יכירו ויידעו את עברם".

את הקמת המרכז יזם המורה להיסטוריה ומרכז המשלחות לפולין בביה"ס, משה פלדמן, שהוא בן לניצולי שואה. במרכז אף הוצב פסל, שיצרה אימו הפסלת של המורה, גיטה פלדמן, בוגרת האקדמיות לאומנות בז'נבה ובבריסל.

■ "שטח פרטי" לתלמידים יוצרים – בביה"ס היסודי ניצנים בשוהם החל לאחרונה פרויקט בשם "שטח פרטי". במסגרת הפרויקט מוקצה מתחם לתלמידים יוצרים, הלומדים בכיתת האומן בביה"ס, שבו הם מציגים את יצירותיהם בפני חבריהם. לכל תלמיד המשתתף בפרויקט ניתנת האפשרות ליצור בגבולות המרחב המוענק לו. התלמיד מתחייב שביצירותיו ישמור על ערכי ביה"ס. המרחב הפרטי עומד לרשות התלמיד למשך כשבועיים. את הפרויקט פתחו שבעה תלמידים מכיתת האומן.

איכות הסביבה בט"ו בשבט

■ חידון שכבתי בנושא איכות הסביבה – שכבת כיתות ז' בבי"ס אורט הנרי רונסון באשקלון, השתתפה בשבוע שעבר בחידון בנושא איכות הסביבה וט"ו בשבט. במהלך השבועיים שקדמו לחידון, השתתפו תלמידי השכבה בפעילויות בנושא

במהלך השבועיים שקדמו לחידון, השתתפו תלמידי השכבה בפעילויות בנושא איכות הסביבה וט"ו בשבט. כמו כן קיבלה כל כיתה בשכבה משימה לבנות פסל סביבתי, באמצעות חומרים ממוחזרים.

איכות הסביבה וט"ו בשבט. כמו כן קיבלה כל כיתה בשכבה משימה לבנות פסל סביבתי, באמצעות חומרים ממוחזרים. הפסלים עמדו לתחרות במסגרת החידון. בחידון השתתפו נציגים מכל כיתה. לפני החידון קיבלו הנציגים חוברת מידע, שהכילה את הנושאים שעליהם יתמודדו ומשימות שונות. בחידון זכו נציגי כיתה ז'.

■ התלמידים הנחו סדר ט"ו בשבט – למעלה מ-200 תלמידים,

מורים והורים מקהילת תיכון אזורי ברנר, בקיבוץ גבעת ברנר, חגגו ביחד את סדר ט"ו בשבט בערב החג. באירוע השתתפו גם המדריכה המרכזת לתורה שבעל פה, יוספה משולם, והממונה מטעם מטה שנהר – קרמניצר במינהל לחינוך התיישבותי, מורדי שטיין. במסגרת סדר ט"ו בשבט, קראו המשתתפים קטעים מהמקורות, דנו עליהם ושרו שירים מתוך הגדת ט"ו בשבט. את ההגדה חיברו תלמידים מקבוצת ההנהגה החברתית של שכבה ו' בביה"ס. מביה"ס נמסר, כי חברי קבוצת ההנהגה החברתית למדו במהלך השבוע שקדם לאירוע מגוון טקסטים מהמקורות, המתייחסים לאיכות הסביבה והקיימות – שימור משאבי הטבע לדורות הבאים, ובחרו מהם את המתאימים ביותר להיכלל בהגדת החג. משתתפי הסדר הסבו לשולחנות באולם, שקושט ברוח חג האילנות.

עוד נמסר, כי סדר ט"ו בשבט נערך במסגרת בית מדרש חילוני, המתקיים בביה"ס מזה 17 שנה. במסגרת בית המדרש מתקיים מידי שלושה שבועות ערב למידה מהמקורות, שבו משתתפים תלמידים, הורים, מורים ואורחים נוספים. במסגרת המיזם נערכים אירועי שיא, כמו סדר ט"ו בשבט ותיקון ליל חג השבועות, שבהם מנחים את הלמידה תלמידי קבוצת ההנהגה החברתית.

■ מתועדת – שני בתיה"ס העל יסודיים של המועצה האזורית אשכול שבאזור עוטף עזה – הבשור ומעלה הבשור, יאוחדו בשנת הלימודים הבאה במבנה חדש וממוגן. המבנה נמצא בשלבי בנייה מתקדמים. באתר האינטרנט של המועצה האזורית, מוקדש דף לנושא הקמת ביה"ס החדש. בדף מתועדת בצילומים, מידי מספר ימים, ההתקדמות בבניית ביה"ס. כמו כן מוצגים באתר סיכומים של ישיבות ועדת ההיגוי של ביה"ס החדש וועדות המשנה, שבהן משתתפים צוותים משני בתיה"ס. הוועדות דנות בנושאים, כמו החזון החינוכי של ביה"ס המאוחד, יחסי ביה"ס עם ההורים והקהילה, התכנים החינוכיים, הלימודים והחברתיים שבהם יתמקד ומבנהו הארגוני.

מחוז צפון

■ להתמודד – כל גננת צריכה להתמודד לבדה עם דילמות ואתגרים מורכבים, ולקבל בזמן אמת החלטות פדגוגיות וחינוכיות חשובות. כך אמרה מנהלת המחוז, אורנה שמחון, בכנס לגננות מהמגזר הלא יהודי במחוז, שנערך לאחרונה במלון גולדן קראון בנצרת. שמחון הוסיפה, כי בשל "בדידותה המקצועית" של הגננת בגן, כל החלטה שגויה שלה לגבי ילד או קבוצת ילדים עלולה להסב נזק בלתי הפיך. "מסיבה זו לא נתפשר עם האיכויות

שמחון הוסיפה, כי בשל "בדידותה המקצועית" של הגננת בגן, כל החלטה שגויה שלה לגבי ילד או קבוצת ילדים עלולה להסב נזק בלתי הפיך.

והמיומנויות הנדרשות מהגננת, שבידיה אנו מפקידים אחריות ישירה ל-30 נפשות רכות", הדגישה מנהלת המחוז. בכנס הרצו; המפקח המחוזי על המגזר הערבי, אחמד בדראן, בנושא "הרצף החינוכי מהגן לכיתה א'", מתאם הפיקוח במגזר הבדואי במחוז, מוסא חילף, בנושא "חשיבות השיח בהתפתחות השפה והחשיבה בגן", והמרצה לינא בולוס, ממכללת סחנין, בנושא "מנגנוני פיתוח החשיבה בגן". בכנס השתתף גם הממונה על המגזר הערבי במשה"ח, עבדאללה ח'טיב.

■ חוד החנית – 25 מנהלי בתי"ס בצפון המיישמים את רפורמת אופק חדש, השתתפו בשבוע שעבר במפגש במתכונת "שולחן עגול"

שנערך בבי"ס ברטוב, הוצגו בפני המנהלים עיקרי הרפורמה. באותה שעה הפגינו מחוץ לביה"ס עשרות מורים מבתיה"ס בעיר, שמחו על החלטת העירייה להצטרף לאופק חדש.

מחוז תל אביב

■ התקדמו – כ-80 תלמידים מבתיה"ס היסודיים בחולון משתתפים בשיעורי תגבור במכללת סמינר הקיבוצים. הפרויקט מתקיים זו השנה הרביעית. במסגרת הפרויקט מגיעים התלמידים למכללה פעמיים בשבוע בבוקר בהסעה מאורגנת, הממומנת על ידי מרכז האבחון והטיפול הרשותי. את התלמידים מלוות מורות מבתיה"ס. במכללה משתתפים התלמידים בשיעורי תגבור פרטניים במתמטיקה ועברית ובפעילות העצמה אישית. השיעורים מועברים על ידי סטודנטים להוראה משנים ג' ו-ד'. מאגף החינוך בעיריית חולון נמסר, כי המנהלות והמורות מבתיה"ס מדווחות על שיפור בהישיג התלמידים המשתתפים בפרויקט, ועל עלייה בביטחונם העצמי.

■ פסטיבל – כ-60 סרטים, שיצרו תלמידים מ-22 בתי"ס על יסודיים ברחבי הארץ, השתתפו בפסטיבל "הרצל הזהב". הפסטיבל התקיים לאחרונה בהרצליה. הפסטיבל נערך, זו השנה החמישית, ביוזמת מחלקת התרבות בעיריית הרצליה ומחוז תל אביב. נושא הפסטיבל השנה היה "אדם-מקום". הסרטים שהוצגו בפסטיבל עסקו בדילמות הקשורות למולדת, כמקום השראה לגיבוש הזהות הלאומית, האישית והמינית. בטקס נעילת הפסטיבל חולקו פרס עיריית הרצליה לסרט מצטיין ופרסים לסרט העלילתי ולסרט התיעודי המצטיינים. בפרס עיריית הרצליה זכה הסרט "מיהודי", שהפיקו תלמידים מבי"ס ויצו ניר העמק בעפולה. בפרס לסרט עלילתי מצטיין זכה הסרט "מעל פני המים", שהפיקו תלמידים מתיכון בליך ברמת גן. בפרס לסרט תיעודי מצטיין זכה הסרט "ללא תנאי", שהפיקו תלמידים מכפר הנוער אשל הנשיא.

מחוז דרום

■ נטעו – תלמידי בתיה"ס היסודיים יחדיו, נווה שלום ובן גוריון בבאר שבע ותלמידי מבואות הנגב בקיבוץ שובל, השתתפו בשבוע שעבר בטקס נטיעות לט"ו בשבט, שערכו עיריית באר שבע והקק"ל. הטקס התקיים בפארק נחל באר שבע. במהלך הטקס נטעו התלמידים מאות שתילי עצי איקליפטוס בפארק. באירוע השתתפו גם כ-250 בני נוער מתנועת "אחרי" בתל אביב. בתום הנטיעות, ערכו תלמידי בתיה"ס מופע לציון חג האילנות.

עם מנהלת המחוז, אורנה שמחון. מטרת המפגש הייתה להעמיק את ההיכרות בין מנהלת המחוז ומנהלי בתיה"ס, ולשמש במה להחלפת דעות במגוון נושאים שעל סדר היום החינוכי. המפגש היה השלישי בסדרת מפגשים במתכונת דומה, שמקיימת השנה שמחון עם מנהלי בתי"ס במחוז המיישמים את הרפורמה. במהלך המפגש אמרה מנהלת המחוז למנהלים, כי הם משמשים "כחוד החנית" בהובלת "מהלך חינוכי היסטורי". לדבריה, כבר עתה ניתן לקבוע, כי הרפורמה תורמת להפחתה משמעותית בשיעור האלימות בבתי"ס שבהם היא מיושמת, ולעלייה בתחושת שביעות הרצון של התלמידים.

■ מוזילים עליות – בחודש הקרוב תצא לפולין משלחת תלמידים מהתיכונים בנצרת עילית. עיריית נצרת עילית נרתמה לסייע להוזלת עלות המסע. מהעירייה נמסר, כי עד כה הצליחה לגייס תרומה של כ-1,200 ש"ח עבור כל תלמיד שישתתף במשלחת, בנוסף לסכום נוסף, בסך 50 אלף שקלים, שהעמידה העירייה מתקציבה לטובת הפרויקט. עוד נמסר, כי התרומה וסבסוד העירייה יוזילו את המסע בכ-2,400 ש"ח לתלמיד. כמו כן, עומד לרשות חברי המשלחת סכום נוסף, בסך 40 אלף שקלים. סכום זה הרוויחו התלמידים בעבודות, שביצעו עבור העירייה במהלך חופשת הקיץ.

מחוז מרכז

■ מחו – רפורמת אופק חדש תיושם בשנת הלימודים הבאה בכל בתיה"ס היסודיים וחסטיבות הביניים ברעננה. על כך מסרה עיריית רעננה בשבוע שעבר. עוד נמסר, כי במהלך השנתיים האחרונות שקלו ראש עיריית רעננה, נחום חופרי, צוות מאגף החינוך ומפקחי היישוב את הרעיון להצטרף לרפורמה. ראש העיר ונציגים מאגף החינוך אף ביקרו בבתי"ס ברחבי הארץ המיישמים את הרפורמה, במטרה לבחון את השפעותיה על המורים והתלמידים. עוד נמסר, כי לקראת ההצטרפות לאופק חדש תקים העירייה בבתי"ס היסודיים ובחסטיבות הביניים כיתות לימוד נוספות ופינות עבודה למורים בחדרי המורים. בתחילת שבוע שעבר נערך להנהלות בתיה"ס היסודיים וחסטיבות הביניים בעיר מפגש עם ראש העיר ונציגים ממה"ח, אגף החינוך והסדרות המורים. במהלך המפגש,